

Kaders voor de begroting 2025

En raming en inzicht in de trends voor 2026-2028
en financiële uitgangspunten.

Inhoud

Hoofdstuk 1.....	3
1. Inleiding	3
2. Reguliere werkzaamheden.....	3
3. Projecten en innovaties.....	4
4. Organisatie ontwikkeling; budgettaire consequenties.....	5
Hoofdstuk 2.....	6
5. Inrichting begroting.....	6
6. Productie begroting cf methodiek 'outputfinanciering'	7
7. Tariefstelling	7
8. Begroting gespecificeerd	8
9. Overhead.....	11
10. Voorlopig kader voor begroting 2025; Samenvattend	11
11. Meerjarenraming	12
Hoofdstuk 3.....	14
12. Risico's voor de begroting 2025	14
13. Weerstandratio	15
Bijlage 1; Indicatie 2025 per partner.....	16

Hoofdstuk 1

1. Inleiding

Het startpunt voor de begrotingscyclus 2025 is een kadernota, waarin een financiële vertaling plaatsvindt van economische, maatschappelijke en beleidsmatige ontwikkelingen die gevolgen hebben voor de bedrijfsvoering van ODRA. Voorgaande jaren hebben we deze ontwikkelingen beschreven in een zgn. uitgangspuntennotitie als basis voor een kadernota. Dit jaar zijn we gestart met het opzetten van een uitvoeringsbeleidskader, welke komende maanden met de partners wordt besproken. De bedoeling is dat in het voorjaar 2024 er een meerjaren uitvoeringsplan ligt, waarmee de begroting voor 2025, en de daarna volgende afspraken met de partners over het werkpakket) kunnen worden uitgewerkt.

Deze kadernota voor 2025 is gebaseerd op ‘staand beleid’, zoals beschreven in de uitgangspunten en begroting 2024, aangevuld met de veranderingen uit de omgevingswet, aangevuld met economische ontwikkelingen die voor alle omgevingsdiensten zullen gelden. De ontwikkeling met de grootste financiële impact voor 2025 betreft de loonindexering die reeds gestalte heeft gekregen in de CAO voor 2024 en de verwachte loon – en prijsstijging (CPB-index) voor 2025.

Daarnaast wordt in deze kadernota ‘aangehaakt’ op de criteria en normeringen die vanuit het Inter-Bestuurlijke-Programma VTH (IBP-VTH) zijn ontwikkeld ten behoeve van de zgn. Robuustheids-toetsing van OD’s. De belangrijkste criteria zijn: de budgetomvang voor de basistaken en gekwalificeerde eigen medewerkers om deze uit te voeren; innovatie en opleidingsbudgetten; en het weerstandsvermogen in relatie tot de risico’s.

In de hoofdstukken hieronder een korte schets van de economische-ontwikkelingen die leiden tot aanpassingen van de toekomstige begrotingen.

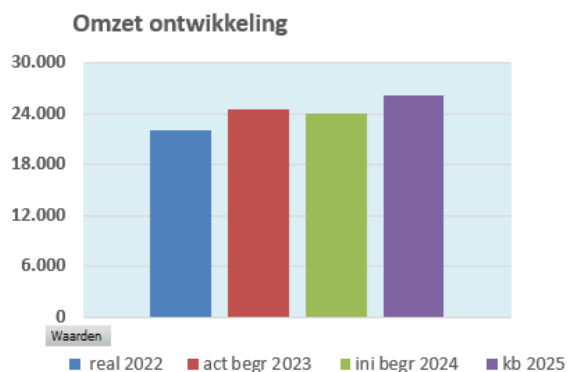
2. Reguliere werkzaamheden

Al enige jaren ziet ODRA dat het volume aan werkzaamheden toeneemt. Dat is onder meer op het gebied van bouw (opgave om meer te bouwen), meer klachten vanuit burgers en dus uiteindelijk toezicht en handhaving. De omgevingswet gaat mede leiden tot meer advies aanvragen, en een integrale benadering van vraagstukken van bedrijven en burgers. De financiële-consequenties van de WKB en overdracht bodemtaken naar de gemeenten (beide gekoppeld aan de omgevingswet) zijn nog steeds niet ten volle duidelijk. Onze PDC (producten en diensten catalogus) is hierop wel aangepast, echter pas vanaf medio 2025 verwachten we de effecten in financiële zin helderder te hebben.

De verwachting is dat in 2025 de omzet van ODRA stijgt naar € 26,4 miljoen.

Het is gebaseerd op een lichte volume toename, en een prijsindex. (zie § 7).

De begroting’24 is stabiel tov 2023 omdat daarin nog niet alle gesubsidieerde projecten (o.a. SPUK) zijn opgenomen. Deze zijn op een latere datum binnengekomen.

De verwachte toename van de omzet heeft ODRA ingeschat op basis van historische trends in combinatie met de beleidslijnen die reeds voor de begroting en werkpakketten 2024 golden. Samengevat leidt dat tot enkel procenten toename in de afname van diensten en producten bij ODRA.

Volume-effecten (in %)									
	bouw				milieu				
	VV	toezicht	handhaving (sancties)	advies	VV	maatwerk-voorschr.	toezicht	handhaving (sancties)	advies
Geschatte volume groei	1%		1%	0%	1%	2%	1%	1%	5%

Bovengenoemde percentages zijn een gemiddelde over de hele regio. Per partner kan het verschillen, vanwege de specifieke omstandigheden in de betreffende gemeente. In deze kadernota zijn een aantal aannamen gemaakt voor de betreffende partner, en verwerkt in de geraamde bijdrage. In het proces naar de begroting 2025, zullen deze aannames worden besproken met de partners en eventueel worden 'gefinetuned'.

3. Projecten en innovaties

In de begroting 2023 – 2024 is een aantal projecten opgenomen binnen de gezamenlijke diensten. Daarnaast beschikt ODRA over een vrij innovatiebudget. In deze kadernotitie stellen we voor dit te bundelen tot één innovatiekalender voor 2025 en de jaren daarna. In de tabel is een aantal projecten genoemd die mogelijk in 2025 kunnen worden opgestart, met een indicatie van de omvang. Vanuit het later nog vast te stellen MJP, kunnen ook andere accenten of prioriteiten worden gesteld of projecten worden toegevoegd.

Het de verwachtingen weergegeven voor 2025: Op de indexering van de tarieven na, is dit nagenoeg budgetneutraal. In het kader van de 'robuustheid' wordt een innovatie budget van > 1% van de omzet aangehouden. Voor 2025 ramen we met deze kalender 1,8%.

Indicatie Innovatie-agenda x € 1.000	Begroting 2024	Bedrag 2025	index
Verbeteren luchtkwaliteit		100	
Tegengaan verspreiding ZS		50	
Beschermen bodem en grondwater		50	
Bijdragen aan RO-opgaven en natuurinclusieve bouw		35	
Stimuleren circulaire economie	50	175	
Programma Duurzaamheid / energie	149		
Programma omgevingswet	139		
Nader te bepalen / vrij budget innovatie	108	59	
Totaal	444	469	5,6%

De post nader te bepalen zijn onder meer projecten als energie/guov en andere projecten die voorheen in het programma zaten, maar waarvoor nog geen exacte invulling bekend is.

Naast de projecten binnen de gezamenlijke diensten, voert ODRA projecten uit voor partners en voor landelijke overheden. Dit jaar en volgend jaar (2024) zijn dat de SPUK-projecten Energie en IBP. Energie loopt door naar 2025.

In 2023 is gebleken dat de 'projecten-portefeuille' snel volloopt met specifieke projecten van opdrachtgevers zoals de Provincie (Theseus, WNB-pilot). Voor 2025 is nog niet aan te geven hoeveel projecten worden gegund. In deze kaders is met een stelpost van € 1,8 miljoen gewerkt.

4. Organisatie ontwikkeling; budgettaire consequenties

Er zijn voor ODRA een aantal organisatorische ontwikkelingen die van belang zijn voor de financiële kaders 2025:

Groei van ODRA

ODRA is de afgelopen jaren fors gegroeid in taken, en dus ook in omvang qua fte's. Vanwege de span of control zal er vanaf 2024 een extra team (van 6 naar 7) in de reguliere uitvoering erbij komen. Ook de interne organisatie zal qua omvang meegroeien; meer mensen en meer werk betekent een grote belasting voor de personele- en financiële administratie.

ODRA gaat naar een systeem van dynamische budgettering voor de bedrijfsvoering; We stellen voor een meerjarig kader van 25% (van de omzet) voor de overhead te hanteren.

Investeren in de mens

De omgevingswet vraagt om een andere aanpak van ons werk. Meer adviserend, integraal en multidisciplinair. Er wordt meer op kennis en vaardigheden en competenties gestuurd, van buiten naar binnen, in plaats van langs de lijn van afdelingen. Het gaat om elkaar vinden, innovatie en leiderschap. De budgetten voor ontwikkeling (opleiding) willen we laten groeien naar 3% van de loonsom. Dit is een percentage dat door het IBP als robuustheidscriterium wordt aanbevolen.

Voldoen aan informatie-wetten

Er is veel nieuwe wetgeving waaraan we moeten voldoen; waaronder AVG en Informatiebeveiliging, de Wet elektronisch publiceren (Web), de Wet digitale toegankelijkheid (Wdt) en de Wet open overheid (Woo, totaal 23 wetten)). Ook onze online-communicatie zal moeten voldoen aan de richtlijnen voor digitale toegankelijkheid (Wdt). Dat heeft impact op hoe wij onze informatie opslaan en aanbieden.

Om dit verder te ontwikkelen en te implementeren is inhuur van specifieke kennis nodig. Dit leidt tot een hoger benodigd adviesbudget dan afgelopen jaren.

Duurzame ODRA.

In 2022 zijn we verhuisd naar de Airborne Tower. Daar zijn we erg tevreden mee. Het is ook een duurzaam pand, ingericht met refurbished materialen en meubilair. De groei van de organisatie leidt tot nu toe nog niet tot problemen qua werkplekken. Een verdere groei naar 240 over enkele jaren, zullen wel investeringen met zich meebrengen.

Onze huisvesting knelt wel op het gebied van opslag, en stalling van (e-)fietsen en mogelijkheden voor het elektrificeren van ons wagenpark. Daarnaast is onze 2^e locatie op de Markt (voor de meetdienst) niet meer geschikt qua omvang, faciliteiten en het voldoen aan wettelijke richtlijnen. Er wordt onderzocht of er kan worden verhuisd naar een andere locatie.

Ook hiervoor is extra adviesbudget nodig en mogelijke stijging van de huisvestingslasten.

Vanaf 2024 is het verplicht dat we onze CO2 emissie gaan meten en rapporteren. Via een nulmeting in 2024 en ons beleid hopen we verder te kunnen reduceren. De stappen die in gang zijn gezet betreffen onder meer een leaseplan voor e-bikes (i.p.v. automobieliteit) en volledige vervanging van alle 'fossiele' auto's. Dit brengt de nodige investeringen met zich mee.

Hoofdstuk 2

5. Inrichting begroting

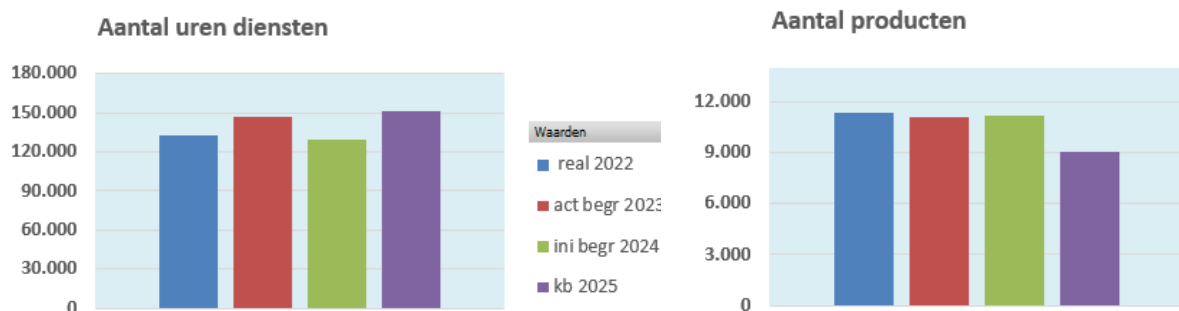
Binnen het Gelders Stelsel is de afspraak gemaakt dat onze werkzaamheden worden gecategoriseerd in programma's en taakvelden. We werken tot nu toe binnen ODRA met drie taakvelden (milieu, bouw en algemeen) en vijf programma's (vergunningverlening, toezicht en handhaving, advies, stelseltaken, projecten).

Afgelopen jaar is vanuit het programma IBP-VTH een extra 'dimensie' naar voren gekomen. Voor het bepalen van het robuustheids-criterium 'omvang omzet in €', wordt uitgegaan van een indeling in: basistaken; milieu gerelateerde taken; en plustaken.

Deze indeling is grotendeels, maar nét niet volledig, congruent met de huidige taakvelden. Omdat het in de administratieve organisatie ondoenlijk is om vanuit een 'drie- dimensionale matrix' te werken, stellen we voor om in de begroting 2025 de indeling aan te passen. Dit doen we door de afzonderlijke producten en diensten (uit de PDC) één op één te koppelen aan de nieuwe indeling. De indeling vanuit het IBP-VTH wordt dan de leidende indeling.

Vooralsnog blijft ons systeem van 'beheerste outputfinanciering' ook in 2025 overeind. Vanuit het IBP-VTH zullen voorstellen komen om de financieringswijze van omgevingsdiensten aan te passen. Het is nog onduidelijk hoe ze er precies gaan uitzien, en wanneer deze dan zouden ingaan. ODRA wacht deze ontwikkeling af, en blijft de huidige systematiek volgen in de begroting 2025.

In onze producten en dienst catalogus (PDC) wordt onderscheid gemaakt tussen diensten (worden op uur-basis afgerekend), producten (via vaste prijs per product) en gezamenlijke diensten; fixed price via een verdeelsleutel. In de grafieken is de ontwikkeling van het aantal diensten en producten weergegeven.

De afname van het aantal producten in 2025 heeft te maken met een verandering in de PDC. De klachtbehandeling was een product. Door de enorme variëteit in tijdsbesteding van klachten en spreiding over de partners, is de deze omgezet naar een dienst. Het gaat om ruim 2000 klachten.

ODRA heeft een onderzoek gestart naar de kengetallen van de producten. Niet alleen bij klachten blijkt dat de variatie in tijdsbesteding van een product toeneemt, afhankelijk van de complexiteit van de omstandigheden waar het product wordt geleverd. Er ontstaan dus steeds meer verschillen, in plaats van uniforme producten met gelijke tijdsbesteding.

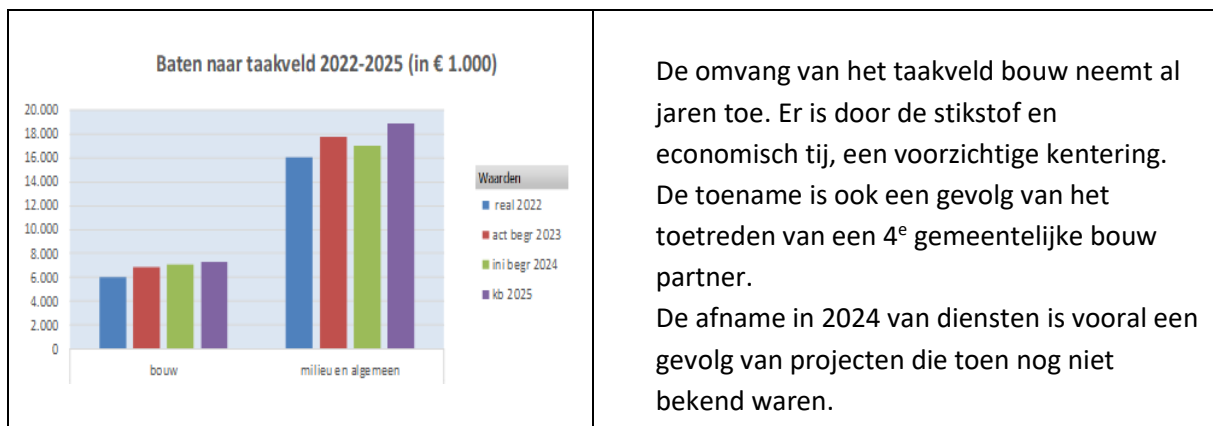
Dit wordt in de weg naar de begroting 2025 nog verder uitgewerkt en onderzocht welke consequenties dit heeft voor de budgetten van partners.

6. Productie begroting cf methodiek 'outputfinanciering'

In bijgaande 'kern-tabel' is het kader vanuit de productcategorieën (PDC) weergegeven, waarin de aantallen met financiële vertaling uit bovenstaande grafieken zijn weergegeven.

Raming 2025 op hoofdlijnen x € 1.000	ini begroting		capaciteit begroting		
	aantallen	2024 in €	aantallen	(uren)	2025 in €
Baten					
Producten (obv aantallen)	11.164	8.702 33%	9.037	80.238	8.345 32%
Diensten (obv uren)	129.366	12.877 49%		151.732	15.780 60%
Gezamenlijke diensten		2.172 8%		19.884	1.986 8%
Materiële kosten		332 1%			283 1%
Vrijval balansposten					pm
Totaal baten		24.083		251.855	26.393
Lasten	aantal fte x € 1.000		aantal fte		x € 1.000
Lasten programma's	169,7	18.028 68%	179,6		19.764 75%
Lasten overhead	35,3	6.054 23%	38,9		6.629 25%
Totaal lasten	204,9	24.083	218,5		26.393
gemid. kengetal producten	7,7		8,9		
tarief per uur	€ 99,00	tov 2023 4,2%	€ 104,00	tov 2024	5,1%
Saldo		0			0

De omzet groeit naar verwachting tot € 26,4 miljoen. De cijfers in de raming 2025 zijn bepaald door extrapolatie van de diensten in de werkpakketten 2024 (vastgesteld op 1 november 2023), met inachtneming van in hoofdstuk 1 geformuleerde trends. Het aandeel diensten neemt door veranderingen in de PDC toe naar 60%. De overhead komt uit op 25% van de omzet.

7. Tariefstelling

Het gehanteerde tarief in de raming 2025 is € 104,- per uur. Onze huidige tarief in de begroting 2023 is € 95,- per uur. Voor 2024 is € 99,- begroot.

Voor 2025 verwachten we een stijging met circa 5% ten opzichte van 2024. Deze heeft alles van doen met de loonindexeringen. Het onderhandelingsresultaat voor de CAO 2024 (loopt tot maart 2025) gaat uit 6% stijging van de lonen. Daarnaast is er een uitbreiding van bovenwettelijke verlofdagen naar 8. Dit heeft effect op de 'productiviteit'.

Voor 2025 wordt door het CPB (mev) een index van 4,3% gehanteerd voor de lonen. Voor materieel geldt gemiddeld 2% per jaar.

De kosten voor ODRA stijgen tussen nu (2023) en 2025 met circa 11% (verlof meegerekend). ODRA stelt voor om de tarieven met € 9 euro te verhogen (= 9,4%) te verhogen t.o.v. 2023.

Tariefopbouw in euro	realisatie 2022	begroting 2023	begroting 2024	begroting 2025	benchmark
Personeelskosten direct	€ 66	€ 67	€ 73	€ 77	€ 58
Personeelskosten indirect	€ 15	€ 16	€ 16	€ 17	€ 20
Materieel					
- huisvesting & facilitair	€ 3	€ 3	€ 4	€ 3	€ 9
- ict	€ 4	€ 3	€ 3	€ 3	€ 5
- overige kosten	€ 3	€ 6	€ 3	€ 4	€ 5
Overhead	€ 10	€ 13	€ 10	€ 10	€ 18
Beleidsruimte *)	€ 1				€ 3
Totaal	€ 92	€ 95	€ 99	€ 104	€ 99
- stijging tov voorgaand jaar		3,3%	4,2%	5,1%	
Aantal productieve uren	1.412		1.400	1.368	1.368

ODRA gebruikt voor haar tariefstelling en productieve uren de benchmark 'overheidstarieven' . De benchmark 2025 is nog niet op de nieuwe indexen en verlof aangepast.

8. Begroting gespecificeerd

Baten per klantgroep & robuustheids criterium.

Bovenstaand tarief x de begrote inzet van ODRA op producten en diensten vormt de omzet, weergegeven in de 'kerntabel'. De omzet van ODRA stijgt in deze raming 2025 naar € 26,4 miljoen. Een stijging van € 1,7 miljoen t.o.v. 2023 en € 2,2 miljoen t.o.v. 2024.

Baten x € 1.000	ini begr. 2024	begroting 2025	Specificatie taaktype '25		
			basistaak	plustaak milieu	plustaak niet-milieu
Partners	17.091	18.287	8.199	2.597	7.085
Provinciale programma's	5.005	5.700	3.119	2.526	54
Omgevingsdiensten	439	596	272	323	
Derden	1.253	1.810	111	1.699	
Doorberekende kosten	294		75	331	
Baten	24.083	26.393	11.777	7.477	7.139
- verhouding			45%	28%	27%

In de tabel van de baten per partner is tevens de nieuwe indeling opgenomen, die vanuit de robuustheids criteria wordt voorgeschreven. Hieruit blijkt dat we in 2025 ook gaan voldoen aan het criterium van € 16,5 miljoen omzet uit basis- en milieu gerelateerde taken. Ook als de norm wordt geïndexeerd.

Baten en kosten per programma en taakveld. En baten en kosten per categorie.

Conform de BBV-indeling specificeren we naar programma's / taakvelden en kostencategorieën. De ontwikkelingen vanuit de omgevingswet (meer integrale aanpak, overleg en advies) is qua geprognosticeerde omzet in het programma Advies zichtbaar.

Baten x € 1.000	ini begr. 2024		begroting 2025		Specificatie taakveld '25		
					basistaak	plustaak milieu	plustaak niet-milieu
1. Vergunningverlening	5.241	22%	5.535	21%	1.595	408	3.532
2. Toezicht en Handhaving	10.505	44%	11.391	43%	7.708	887	2.796
3. Advies	2.698	11%	3.286	12%	2.474		811
4. Stelseltaken							
5. Algemeen en Projecten	5.639	23%	6.182	23%		6.182	
Baten	24.083	100%	26.393	100%	11.777	7.477	7.139
- verhouding					45%	28%	27%
Lasten x € 1.000	ini begr. 2024		begroting 2025		Specificatie taakveld '25		
					basistaak	plustaak milieu	plustaak niet-milieu
1. Vergunningverlening	4.997	21%	5.287	20%	1.523	390	3.374
2. Toezicht en Handhaving	10.524	44%	11.405	43%	7.718	888	2.799
3. Advies	2.606	11%	3.151	12%	2.373		778
4. Stelseltaken	333	1%	358	1%			358
5. Algemeen en Projecten	5.623	23%	6.192	23%		6.192	
Lasten	24.083		26.393		11.614	7.470	7.309
- verhouding					44%	28%	28%
Saldo	0		0		164	6	-170

Raming baten en lasten (categoriaal) x € 1.000	ini begr. 2024		begroting 2025		% tov 2024
Baten	24.083		26.393		10%
Lasten					
Personeel loonkosten					
Medewerkers ODRA	16.350	68%	18.557	70%	13%
Inhuur externe capaciteit	3.685	15%	3.328	13%	-10%
Personeel overige kosten					
Opleidingen	327	1%	557	2%	70%
Algemene personeelskosten	719	3%	816	3%	13%
Dotatie personeelsvoorzieningen	70	0%	100	0%	43%
Harmonisatie/detacheringen	-80	0%	-50	0%	-38%
Totaal personeel	21.072	87%	23.308	88%	11%
Huisvesting en facilitair	828	3%	842	3%	2%
ICT	778	3%	789	3%	1%
Stelselkosten	333	1%	358	1%	8%
Advieskosten	350	1%	357	1%	2%
Overige kosten	10	0%	36	0%	261%
Risico's (onvoorzien)	197	1%	264	1%	34%
Programmakosten	515	2%	439	2%	-15%
Totaal lasten	24.083	100%	26.393	100%	10%
Saldo	0		0		

De ontwikkelingen in 2025 zitten, zoals hierboven beschreven, vooral in de personeelskosten. De verwachte prijsstijgingen (vanuit het CPB-mev) voor de materiele kosten zijn geringer.

Omdat de stijging van personeelskosten veel harder gaat dan de stijging van de materiele kosten, wordt het aandeel in de totale begroting groter. We stijgen naar 70% aandeel internen.

Toelichting op de kaderstelling voor de afzonderlijke posten

In onderstaande grafieken is de ontwikkeling van een aantal belangrijke kengetallen rond bezetting en loonkosten in kaart gebracht. In de begroting 2025 van ODRA worden deze als kader genormeerd:

Formatie bezetting en personele kengetallen	ini begroting 2024				begroting 2025			
	intern	extern	totaal		intern	extern	totaal	
Formatie bezetting								
Productief	141,1	28,6	169,7	83%	153,2	26,4	179,6	82%
Niet productief	35,3		35,3	17%	38,9		38,9	18%
Totaal bezetting en formatie	176,4	28,6	204,9		192,1	26,4	218,5	
Loonkosten x € 1.000	16.350	3.685	20.035		18.557	3.328	21.885	
Gemiddelde kosten /fte (in €)	92.699	129.020	97.761		96.591	126.121	100.157	
% van de loonsom	82%	18%			85%	15%		
% stijging gemid loonkosten tov jaar eerder					5%	-2%	13%	

- **Salariskosten**

In de actuele begroting 2023 gaan we uit van een gemiddelde salarislust van € 86.295. Hierin is de CAO van 2023 verwerkt. In deze kadernota gaan we uit van de loonindexeringen cf het voorstel CAO 2024 (6%) en MEV 2025 (laatste versie sept. 23) van 4,3%.

- **Inhuur**

Ondanks de krappe arbeidsmarkt hebben we afgelopen jaren (2022 en 2023) de tariefstijgingen voor inhuur beperkt kunnen houden. Door een goede mix van 'juniores – senioren' blijven we min of meer stabiel. Natuurlijk rekenen ook detacheerders de gestegen kosten aan ons door. Vanuit de 'robustheidscriteria' geldt een percentage van 80% medewerkers in vaste dienst. We ramen nu een externe bezetting van 17% bij de uitvoering (productieve fte's).

- **Personele overhead**

Het aantal fte's in de bedrijfsvoering is afgelopen jaar meegegroeid met de omzet. Daarnaast zijn er medewerkers bijgekomen die verbandhouden met onze verzelfstandiging op ICT, huisvesting en post/archief en teamleiding. Procentueel zal de personele overhead niet groeien in 2025. De blijft op 18% van de totale capaciteit.

- **Huisvesting en ICT**

De financiële doelstellingen (besparingen) uit 2022 rond huisvesting en ICT zijn gehaald. De kosten voor huisvesting en ICT stijgen mee met de inflatie. Voor de kosten ICT verwachten we een geringere stijging dan de inflatie. Deze hangt samen met het traject (herinrichting ICT) en verbetering contractenbeheer, met name voor office licenties.

- **Advieskosten**

Gezien het aantal ontwikkelingen die op ODRA afkomt in het kader van wet- en regelgeving, en de ambities om te kunnen inspelen op de maatschappelijke ontwikkelingen, is (naast indexering) een budget benodigd van circa € 360.000,-.

- **Stelsel taken**

In de stelseltaken zijn kosten opgenomen die de Gelderse omgevingsdiensten (en ODNL) bij ons in rekening brengen voor de taken die zij voor het hele stelsel uitvoeren. Het voorstel is om voor de begroting 2024 de kosten nagenoeg gelijk niveau te houden, namelijk afgerond € 0,4 miljoen.

- **Risico's**

In hoofdstuk 4 zijn de risico's beschreven die we voorzien in de komende jaren. Deze zijn divers en op sommige onderdelen omvangrijk. Vanwege de vele onzekere ontwikkelingen in de economie en wet- en regelgeving stelt ODRA voor om 0,75% van de omzet te reserveren als risico bedrag.

9. Overhead

We hebben een (meerjarig) doel gesteld voor de overhead van 25% van de omzet.

In absolute zin groeit de overhead (t.o.v 2024) met € 0,6 miljoen. Deels is dit prijscompensatie, deels wordt deze aangewend voor versterking van de bedrijfsvoering vanwege de groei van ODRA.

Overhead specificatie (indirecte kosten) x € 1.000	ini begr. overhead 2024	directe kosten 2024	totaal kosten 2024	begroting overhead 2025	directe kosten 2025	totaal kosten 2025
Subtotaal personeel	3.674	17.397	21.072	4.101	19.207	23.308
Overige overhead						
Huisvesting en facilitair	830		830	842		842
ICT	776		776	789		789
Advieskosten	350		350	357		357
Stelselkosten	217	116	333	240	118	358
Onvoorzien en overig	207	515	722	300	439	739
Subtotaal overige overhead	2.380	631	3.011	2.528	557	3.085
Totaal	6.054	18.028	24.083	6.629	19.764	26.393
totale kosten	24.083			26.393		
% van de totale kosten	25,1%	74,9%		25,1%	74,9%	

10. Voorlopig kader voor begroting 2025; Samenvattend

Met alle hiervoor beschreven kaders en uitgangspunten, kan er een sluitende begroting voor 2025 opgesteld worden. We gaan dan uit van het volgende:

- In oktober 2023 is samen met de partners de omvang van de werkprogramma's 2024 vastgesteld. Deze zijn geëxtrapoleerd naar een begroting op programma -en taakveld niveau, rekening houdend met de ontwikkelingen in de maatschappij. Veel partners hebben dit in de gemeentelijke begroting nog niet gesynchroniseerd; het advies van ODRA is om dat te doen.
- Voor de provinciale programma's en de diensten aan omgevingsdiensten en derden is een voorlopig kader bepaald, voornamelijk gebaseerd op de cijfers van 2023.
- Voor de projecten geldt dat er in het meerjarenbeleidsprogramma een indicatie is gegeven van op te starten projecten. We hebben deze geheel gepositioneerd als innovatie-budget. Daarnaast is in het kader 2025 een stelpost voor projecten opgenomen van € 0,5 miljoen. Hieronder vallen

in ieder geval het SPUK-project (energie). De ervaring leert dat er de komende jaren tal van projecten bij zullen komen.

- Het overhead percentage zal met 25% gaan voldoen aan ons meerjarig doel.
- Het uurtarief voor 2025 wordt met € 5,- verhoogd van € 99,- (in 2024) tot € 104,- in 2025. Dit om de structurele effecten van de komende gemeentelijke CAO's en inflatie op te vangen.
- Er wordt meer geïnvesteerd in kennis, competentie en vaardigheden. Het opleidings budget is 3% van de loonsom, cf de robuustheidscriteria
- Voor innovatie is € 470 K beschikbaar. Dit is bijna 2% van de begroting.
- De omvang van de begroting voor 2025 is € 26,4 miljoen, (begroting 2023 respectievelijk 2024 is € 24,6 en € 24,1 miljoen).

11. Meerjarenraming

Onze ambitie is om elk jaar ook de meerjarige ontwikkelingen te kwantificeren. Zowel op programmaniveau als op taakveldniveau. Dit is een moeilijk proces omdat het op veel punten nog onduidelijk is qua beleid, zowel vanuit de regering, als wel vanuit onze partners.

Ondanks dat, is in de tabel een eerste aanzet gegeven voor kwantificering per programma en per kostencategorie.

De intentie is om in de komende maanden, ter voorbereiding op de definitieve begroting 2025, en het nog op te stellen meerjarig uitvoeringsplan met de partners te bespreken.

baten per programma x € 1.000	begroting 2024	begroting 2025	raming 2026	raming 2027	raming 2028	raming 2029	toelichting
1. Vergunningverlening	5.241	5.535	5.460	5.386	5.313	5.242	invloed Omgevingswet
2. Toezicht en Handhaving	10.505	11.391	12.035	12.715	13.433	14.192	invloed Omgevingswet
3. Advies	2.698	3.286	3.570	3.879	4.214	4.579	invloed Omgevingswet
4. Stelseltaken							is ondergebracht
5. Algemeen en Projecten	5.639	6.182	6.716	7.297	7.928	8.614	hogere projectomvang
	24.083	26.393	27.781	29.277	30.889	32.627	
% verandering		9,6%	5,3%	5,4%	5,5%	5,6%	volume- en prijsindex

categoriaal meerjaren x € 1.000	begroting 2024	begroting 2025	raming 2026	raming 2027	raming 2028	raming 2029	toelichting
Baten							
Partners	17.386	18.287	19.675	21.171	22.783	24.521	
Provinciale programma's	5.005	5.700	5.700	5.700	5.700	5.700	
OD's en derden	1.692	2.406	2.406	2.406	2.406	2.406	
Totaal baten	24.083	26.393	27.781	29.277	30.889	32.627	
lasten x € 1.000							
Personeelskosten	21.072	23.308	24.615	26.027	27.552	29.198	
volume		5,9%	1,6%	1,7%	1,9%	2,0%	hogere projectomvang
prijspeil		4,0%	4,0%	4,0%	4,0%	4,0%	loonindex
Bedrijfsvoering	2.496	2.646	2.699	2.753	2.808	2.864	
- huisvesting & facilitair	828	842	858	876	893	911	
- ict	778	789	805	821	838	854	
- overige kosten	890	1.015	1.036	1.056	1.077	1.099	
Programmakosten	515	439	447	456	465	475	
Totaal lasten	24.083	26.393	27.762	29.236	30.825	32.537	
Saldo	0	0	19	40	64	90	

Hoofdstuk 3.

12. Risico's voor de begroting 2025

In de risico benadering van ODRA wordt een aantal categorieën onderscheiden. Hieronder worden ze voor 2025 geduid:

- **Exploitatierisico's**

Omzetrisico: Het meest reële risico is dat de werkpakketten (dus omzet) niet worden gehaald, terwijl de (vaste) kosten doorlopen. Dit treedt op als een deel van het vraag-gestuurde werk in de werkpakketten (bv. Vergunningaanvragen bouw, projecten die vertragen) niet wordt gerealiseerd. In het nu lopende jaar (2023) gaat het waarschijnlijk om 3% minder omzet in de werk- en aanvullende programma's. Dit mitigeren we door een dynamische capaciteitsplanning op te stellen, waarmee we de werving en inhuur van medewerkers kunnen sturen.

Kostenrisico; er zijn twee belangrijke risico's voor 2025.

- De inflatie en wat dit betekent voor de CAO en overige kosten. Vooralsnog gaan we uit door de hoge inflatie en looncompensatie dat er een tariefsverhoging van € 5,- per uur nodig is t.o.v. 2024. De onzekerheidsmarges zijn echter enkele procenten.

Realisatie kengetallen; De processen zullen, mede door de omgevingswet, gaan veranderen. We hebben nieuwe en veranderende activiteiten reeds verwerkt in de PDC voor 2024. Wat de exacte uitwerking doet voor de kengetallen en dus de exploitatie, is nog onduidelijk. Er is al zichtbaar dat op een aantal producten de kengetallen niet adequaat zijn, en moeten worden verhoogd.

- **Risico's op de taakuitvoering**

Dit risico betreft de aansprakelijkheid voor fouten en nalatigheid in de uitvoering. Omdat burgers en ondernemers 'mondiger' worden en ook als zodanig acteren, wordt dit risico voor ons groter. Het risico is in principe via een verzekering afgedekt.

Daarnaast merken we dat de impact van ons hele handelen meer onder een vergrootglas komt te liggen. Steeds meer berichten in de media over de omgevingsdiensten, onderzoeken naar functioneren van het VTH-stelsel (I&W/ commissie Aartsen) en mogelijk toenemende Woo-verzoeken kunnen impact hebben op ons image en indirect op bedrijfsvoering. We kunnen anticiperen door scherp te blijven focussen op de kwaliteit van onze dienstverlening.

- **Frictiekosten**

Frictiekosten ontstaan meestal als gevolg van grote veranderingen in de organisatie. Bijvoorbeeld als partners besluiten om de niet-wettelijke taken in eigen beheer op te pakken. Ook kunnen grote fricties ontstaan bij medewerkers die (niet meer) passen op het werk dat moet worden uitgevoerd. Voor 2025 verwachten we dat er geen noemenswaardige frictie zal optreden. Wel wordt er nog € 70.000 (0,3% van de omzet) gereserveerd voor personele frictie.

- **Compliance aan wet- en regelgeving**

Vooral een risico dat effect heeft op ons imago van betrouwbare overheidsdienst en als we het 'te bont' maken, een afkeurende accountantsverklaring. Om compliant te blijven moeten in de bedrijfsvoering investeringen worden gedaan. De Woo (sinds 2022 van kracht) zal nog de nodige energie (en kosten) met zich meebrengen, evenals informatiebeveiliging en AVG. Er is voorgesteld om het adviesbudget te verhogen.

- **Liquiditeit**

Met de partners is afgesproken dat zij aan het begin van elk kwartaal een kwart van het werkprogramma als voorschot betalen. Zonder dit systeem zou ODRA niet aan haar betalingsverplichtingen kunnen voldoen. Het eigen vermogen is in de huidige GR gelimiteerd tot een € 0,5 miljoen (2% van de omzet). Te klein om fluctuaties in de liquiditeit op te vangen zonder systeem van bevoorschotting. (Nb: Ik het kader van de robuustheidscriteria over het weerstandvermogen, wordt een wijziging in de GR voorbereid (per juli 2024)- zie volgende paragraaf).

De grote investeringen in onze huisvesting in 2022 zijn qua liquiditeit voor een deel afgedekt met een lening bij de BNG. Toekomstige grote vervangingsinvesteringen, de eerste zijn te verwachten in IT apparatuur in 2026, kunnen eveneens gefinancierd worden met een lening.

13. Weerstandsratio

In de robuustheidscriteria vanuit het IBP is een ratio van 80% als ondergrens aangegeven. Dit is een ratio tussen het totaal van de geïnventariseerde risico's en het vermogen + de post onvoorzien in de begroting.

Voor ODRA geldt het volgende.

Weerstandsratio (bedragen x € 1.000)	stand 31-12-2024	stand 31-12-2025
Algemene reserve	500	500
Te bestemmen batig saldo	58	
Bestemmingsreserves	115	76
Resultaat boekjaar	0	0
Onvoorzien	197	264
Totaal weerstandsvermogen (ex bestemmingsres.)	755	764
Totaal risico	900	900
<i>Weerstandsratio</i>	<i>84%</i>	<i>85%</i>
<i>Norm</i>	<i>80%</i>	<i>80%</i>

De risico's zijn nu ingeschat op € 0,9 miljoen. In 2024 zullen deze via een zgn. 'kans x effect' meting verder worden gespecificeerd op de hierboven beschreven onderdelen.

Bijlage 1; Indicatie 2025 per partner

Baten per klant x € 1.000	Bouw	Milieu	Totaal	Bouw	Milieu	Algemeen	Totaal	Gezamenlijke diensten				Overige	Totaal	aandeel	aandeel		Aantal	Uren	Totaal
	producten	producten	producten	diensten	diensten	diensten	diensten	Alle	Deel	Innovatie	Totaal	baten	baten	mil. &	%	producten	diensten	baten ini	
	x tarief	x tarief	x tarief	x € 104	x € 104	x € 104	x € 104	partners)	partners)	***)		****)	2025	bouw	alg.			begr. 2024	
Arnhem	2.820	934	3.755	782	859	910	2.551	287	268	156	711	-0	7.017	3.870	3.147	29%	3.684	24.533	6.544
Doesburg	324	66	390	63	59	33	156	25	17	14	56	-0	602	405	198	3%	382	1.498	565
Duiven	11	226	237	0	126	28	154	42		14	57	-0	448	12	437	2%	262	1.485	426
Lingewaard	968	410	1.379	326	634	656	1.617	119	77	66	262	-0	3.257	1.371	1.886	14%	1.508	15.547	3.284
Overbetuwe	101	525	626	32	330	105	467	91		50	140	-0	1.233	133	1.101	5%	845	4.495	1.194
Provincie regulier		350	350		204	229	433	114		29	143	250	1.175	250	925	5%	295	4.162	1.203
Provincie Bodemtaken				358	372	6	736						736	358	378	3%		7.075	530
Provincie Complexe Handhaving				54	3.057	1.146	4.257					23	4.280	77	4.203	18%		40.936	3.766
Provincie Aandachtsbedrijven						1.410	1.410					10	1.420	10	1.410	6%		13.555	1.239
Renkum	708	168	876	127	149	315	592	84	52	47	183	-0	1.651	887	764	7%	961	5.692	1.539
Rheden	57	249	306	12	197	64	273	85		46	131	0	710	69	642	3%	647	2.625	646
Rozendaal	3	6	9	1	5	2	7	13		8	21	-0	37	4	33	0%	10	71	35
Westervoort	2	43	45	0	31	6	37	30		10	40	-0	123	2	121	1%	49	359	116
Zevenaar	22	340	362	17	301	51	369	86		29	115	-0	846	40	806	4%	382	3.549	800
Partners algemeen					450		450						450		450	2%		4.327	
Subtotaal partners	5.017	3.318	8.335	1.773	6.774	4.963	13.510	976	413	469	1.859	283	23.987	7.485	16.501	100%	9.025	129.908	21.887
% van de omzet			35%				56%				8%	1%							
Subtotaal OD's		10	10	125	239	104	467	119			119	0	596		596		12	4.494	439
Subtotaal derden					111		1.802	8			8		1.810		1.810			17.330	1.757
Totaal klanten	5.017	3.328	8.345	1.898	7.125	5.067	15.780	1.103	413	469	1.986	283	26.393	7.485	18.907		9.037	151.732	24.083
% van de omzet			32%				60%				8%	1%							
*)	betreft data- en ketengedreven services, strafrecht, klantadvies milieu en piketdienst												8,9	gemiddeld kengetal					
**)	betreft klantadvies bouw																		
***)	betreft verbeteren luchtkwaliteit, tegengaan verspreiding ZZS, beschermen bodem en grondwater, stimuleren circulaire economie, bijdragen aan ruimtelijke opgaven en natuurinclusieve bouw																		
****)	betreft meetdienst provincie en out-of-pocketkosten PCH/PAB																		